

Universal Declaration of Human Rights (UDHR) on Raaji Language

मानव अधिकारक विश्वव्यापी घोषणपत्र १९४८

प्रस्तावना

विश्वक मन्छेक जहानक सब्ल मन्छेरौक अन्तरनिहित प्रतिष्ठा, समानता व अहरणीय अधिकाररौक सम्मानक लागै स्वतन्त्रता न्याय व शान्ति आधार ओयाडी ।

मन्छेक अधिकाररौक हेला व आसा खयाड परिणाम मै मन्छेरौक बुद्धीकनाल चोटा त्वाङ्कान्याड सड बर्बरतापुर्ण कामरौ ओयाडी व मन्छेरौकना निर्भितक ओट आफ्नो आसा व वाक स्वतन्त्रताक उपभोग खएम दन्याड सर्वसाधरण जनताक चो आकांक्ष ओयाडी ।

सतान्याड व मामजा व्यवहार खैन्याड विरुद्ध जात निहिक उपायक रुपहा गुमिम भेर्याम सलान्याड मन्छेरौकना बाध्य माखयम कानुनक शासनहैत मन्छेक अधिकार जोगामक लागै चो आवश्यक ओयाडी राष्ट्ररौक विचहा मैत्रीपुर्ण अभिवृद्धी खयम अवस्य ओयाडी । संगोल राष्ट्रसंघक जनतारैई वडापत्रहा मन्छेक मौलिक अधिकाररौ व मन्छेक प्रतिष्ठा या यरा व मच्चा विच बराबर अधिकाररौ अभिव्यक्त खैत बरे स्वतन्त्रताक संघै सामाजिक प्रगती व जिवनस्तर प्रवर्द्धन खयम दुढ संकल्प खयाडी ।

सदस्य राष्ट्ररौई संगोल राष्ट्रसंघदै सहयोगहा मन्छेरौक अधिकार रौ व मौलिक स्वतन्त्रता दर्तन विश्वभरेटक सम्मान पालना व प्रवर्द्धन खयम गर्याडी व ईन अधिकार व स्वतन्त्रताक सब्ल प्राप्तीक लागै बराबर समझदारी ओम माओत मा ओयाडी । महासभई सब्ल जनातारौ व सब्ल राष्ट्ररौई दरम ब्रिन्याड म्हासभाई सब्ल जनतारौ व सब्ल राष्ट्ररौई दरमब्रिन्याड

धारा दा

सभलौक मापदण्डक रुपहा ईन मानव अधिकारक सब्लठन्कक घोषणपत्र घोषण खैकु व ईन उद्देश्यक लागै सब्ल मन्छे व गामाक सभ्लाउई ईन घोषण पत्रकना निरन्तर ध्यानहा ठातन शिक्षण व शिक्षहा आधाहैत ईन अधिकार व स्वतन्त्रतारौ है सम्मान प्रवर्द्धन खयम राष्ट्रीय या अन्तराष्ट्रीय स्तरहा सदस्य राष्ट्रक जनतारौ विच हुनरौक क्षेत्र व क्षेत्राधिकार अन्तरगत हुन अधिकाररौ कसम्मान पालना खयम जागर ओन्याड विस्वास खयाड हेकड ।

धारा नी

1

जाती ,बर्ग लिंग भाषा धर्म राजनैतिक या बिचार रौ राष्ट्रीय या समाजक उत्पती जन्मेयाड या अरु गुन्नीडल हैसियत सड गुन्नीडकनी किसीमक भेतभाव विना प्रत्यक मन्छेकना ईन घोषणपत्रहा उल्लेखीत अधिकार व स्वतन्त्रतारौक अधिकार ओन्याड हेकड ईनक संघै राजनितीक क्षेत्र भरेट या अर्कोल देश या क्षेत्रदै सम्बन्धित मन्छे गुन्निडल कनि आधारहा भेतभाव खैन्याड हैमा ।

धारा सुम

सब्ल मन्छेकना जीवन स्वतन्त्रता व सुरक्षाक अधिकार ओन्याड हेकड ।

धारा प्री

गन्कनाल हवाईत थान्याड या दास बनाट ठान्याड हैमा । गुन्नीडल कनि किसिमक दासत्व व दास व्यापारबना सब्ल रुपहा हेकड ।

धारा पला

गुन्नीडल कनी मन्छेकना जीउनाक याताना बैन्याड या क्रूर मा मन्छेसड या हेला खयाड व्यवहार सजाय खैन्याड हैमा ।

धारा तुरुक

सब्ल कानुनक हेराईहा सब्ल मन्छेकना मन्छेक रुपहा मान्यता दर्न्याड अधिकार हेकड ।

धारा सलठ

सब्ल मन्छे रौ विना भेतभाव कानुनक दृष्टीहा बराबर ओन्याड हेकी । कानुनक आधारहा सबलाउ कना बराबर व्यवहार खैन्याड सब्ल मन्छेरौकना ईन घोषणपत्रक उल्लघन या अरु गन्नीडल कनी खालक भेतभावक लागै उतेजित खैन्याड विरुद्ध कानुनक बराबर संरक्षण दर्न्याड अधिकार ओन्याड हेकड ।

धारा अटठ

सब्ल मन्छेकना संविधान या कानुन हैत प्रद्धत मौलिक अधिकाररौक उल्लघन खैन्याड कामरौ विरुद्ध सक्षम हैत मजाखालक उपचार दर्न्याड अधिकार ओयाड हेकड ।

धारा नौ

2

गुन्कनालकनी स्वेच्छाचारी ढंगै चुमम खैन्याड नजरबन्दीहा ठान्याड या देश हैत त्वान्याड सड कुरा खैन्याड हैमा ।

धारा १०

सब्ल मन्छेकना हुन टकी सलायाड फौजदारी अभियोग या हुनक अधिकार व दायित्व निरुपण खैतेउ स्वतन्त्र व संक्षम न्यायलयहा समानढंगै निष्पक्ष व सार्वजानिक सुनुवाई खयम दर्न्याड अधिकार ओन्याड हेकड ।

धारा ११

१. दन्डनीय कसुरक अभियोग गलायाड सब्ल मन्छेकना सार्वजानीक सुनुवाईहा आफ्नो प्रतिरक्षक लागै आवश्यक दोषि मा ठहरेम सम्म निर्दोष ओन्याड अधिकार ओन्याड हेकड ।

२. गुन्नीडल मन्छेकना काम खैतेउ राष्ट्रिय या अन्तराष्ट्रिय कानुनी दण्डनिय कसुर माठहरेयाड कामकना होसड काम खैन्याड गुन्नील कनि मन्छेकना दण्डनीय कसुरक दोषी प्रमाणित खैत सजाय खैन्याड. हैमा व हुन दण्डनीय कुसुर खैतेउक बेला लागु खैन्याड. सजय हैत चो सजाय कनी खैन्याड. हैमा

धारा १२

गुन्कनी मन्छेक गोपनीयता जहानक नम या पत्र ब्यबहार स्वच्छाचारी वा गैरकानुनी हस्तक्षेप खैन्याड हैमा । व हुनक प्रतिष्ठा या ख्यातीहा कनी अर्को कानुनी चुमन्याड हैमा । सब्ल मन्छेकना होसा हस्तक्षेप या चुम्याड विरुद्ध कानुन हैमा कानुन हैत संरक्षण दर्न्याड अधिकार ओन्याड हेकड ।

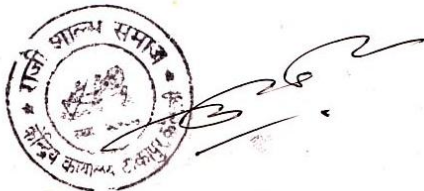
धारा १३

१. सब्ल मन्छेकना देशक साधी भित्रउ स्वान्याड कान्याड खैन्याड ओन्याड हेकड ।

२ सब्ल मन्छेकना आफ्नो देश या गुन्नीडल कनी देश लेटम दर्न्याड व आफ्नो देश फर्केम दर्न्याड अधिकार हेकड ।

धारा १४

१. सब्ल मन्छेकना अत्याचार व उत्पीडन हैत बचेम गुन्नीडल कनी देशहा नयम दर्न्याड अधिकार ओन्याड हेकड ।

२. गैर राजनितिक अपराधरौ या संयूक्त राष्ट्रसंघक उद्देश्य व सिदान्तरौ विरुद्धक काम रौहैत वास्तविक रुपहा त्वान्याड मुदारौहा खासेउ ईन अधिकारक उपभोग खयम दरीन्याड हैमा ।

धारा १५

१. सब्ल मन्छेरौकना राष्ट्रियताक अधिकार ओन्याड हेकड
२. गुन्नीडल कनी मन्छेरौकना स्वेच्छाचारी ढंगै हुनक राष्ट्रियता हैत बन्चित खैन्याड हैमा

धारा १६

१. उमेर दुम्याड यरा या मच्चाकना जाती राष्ट्रियता या धर्मक बन्देज बिना बेहा खैत जहान सोलोम दर्न्याड अधिकार ओन्याड हेकड । हुनरौक बेहा खैतेउनरीउ बेहाक सम्बन्ध ओटेउ सम्म व ल्यात्याउ बेला बराबर अधिकार प्राप्त ओयाड हेकड ।
२. वर बहु निलठौक स्वतन्त्रता या सब्ल मन्जुरीहा च्या बेहा खैन्याड हेकड ।
३. जहान गामाक प्राकृतिक या आधारभुत ईकाई हो । हुन खैमै जहान गामा या राष्ट्र हैत संरक्षण दर्न्याड अधिकार ठाकु ।

धारा १७

१. सब्ल मन्छेरौकना आफ्नो एकलौती संघै अरु मन्छेरौदैक ग्वायाड सम्पती ठान्याड अधिकार ओन्याड हेकड ।
२. गन्लकनी मन्छेरौकना स्वच्छाचारी ढंगै हुनक सम्पतीहैत बन्चित खैन्याड हैमा ।

धारा १८

सब्ल मन्छेरौकना आफ्नो विचार ठान्याड बुद्धी प्रयोग खैन्याड या धर्मक स्वतन्त्रताक अधिकार ओन्याड हेकड । ईन अर्न्तरगत हुनी आफुई रोजेयाड धर्म या आसा फेरेन्याड खैन्याड स्वतन्त्रता व्यक्तीगत रुपहा या अरुदै मिलेट सार्वजानीक या आफ्नो रुपहा मानेन्याड आफ्नो धर्म सीखान्याड आसा प्रकट खैन्याड पुजा आजा खयम दर्न्याड स्वतन्त्रतारौ ब्रिकी ।

धारा १९

सब्ल मन्छेकना विचार व अभिव्यक्ती स्वतन्त्रताक अधिकार ओन्याड हेकड । ईन अधिकार अन्तरगत विना हस्तक्षेप आफ्नो विचाररौ ठाम दर्न्याड स्वतन्त्रता सिमानाक बन्देज विना गुन्निडल कनी माध्यम हैत सुचना व विचार दर्न्याड भेर्यान्याड या प्रसार खैन्याड स्वतन्त्रता समेत ब्रिकड ।

धारा २०

१. सब्ल मन्छेकना शान्तिपुर्वक सभाखैन्याड संगठन खोलेन्याड स्वतन्त्रताक अधिकार ओन्याड हेकड
२. गुन्नीडल कनी मन्छेकना गुनीडलकनी संगठनहा संलग्न ओम बाध्य खयम राह्येन्यनड हैमा

धारा २१

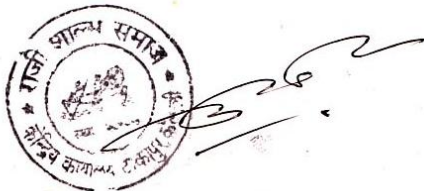
१. सब्ल मन्छेकना प्रत्यक्ष या स्वतन्त्र रुपहा छानेयाड प्रतिनिधिरौ मार्फत आफ्नो देशक सरकारहा भाग लवम दर्न्याड अधिकार ओयाड हेकड ।
२. सकल मन्छेकना आफ्नो सार्वजानिक सेवाहा बराबर पहुच दर्न्याड अधिकार ओन्याड हेकड ।
३. सरकारक शासन खैन्याड आधार जनताक ईच्छा ओन्याड हेकड । ईसा ईच्छा आवधिक व निष्पक्ष मतदानहैत अभिव्यक्ति खैन्याड हेकड । व ईसा निर्वाचन गोप्य मतदान प्रणली हैत खैन्याड हेकड ।

धारा २२

गमाक मन्छेक हैसियतहा मन्छेकना सामाजिक सुरक्षाक अधिकार ओन्याड हेकड । संघैल सब्ल मन्छेकना राज्यक राष्ट्रिय प्रयत्न या अन्तराष्ट्रिय सहयोग मार्फत या सब्ल देशक स्रोत व साधन अनुसार हुनक प्रतिष्ठा व स्वतन्त्र ब्यक्तीत्वक विकासक लागै अपरिहार्य आर्थिक सामाजिक व सास्कृतिक अधिकार रौ उपभोग खैन्याड अधिकार ओन्याड हेकड ।

धारा २३

१. सब्ल मन्छेरौकना काम खैन्याड स्वेच्छाई रोजगारी रोजेन्याड व काम खैन्याडक लागै उचित व अनुकुल परिस्थितिक सृजना व वेरोजगारी तकी संरक्षण दर्न्याड ओयाड हेकड ।
२. सब्ल मन्छेरौकना गुन्नीडलकनी भेडभाव विना बराबर कामक लागै बराबर पारिश्रामिक दर्न्याड अधिकार ओयाड हेकड

३. कामखैन्याड सल्ल मन्छे व हुनक जहानक लागै मन्छेक प्रतिष्ठा अनुरुप जिविकाक चाँजोबाँजोक लागै उचित व अनुकुल पारिश्रामिक दर्याड व आवश्यक ओआसेउ गामाक संरक्षणहैत या अरु उपायहैत हुना भरथेग अधिकार ओयाड हेकड

धारा २४

सल्ल मन्छेकना मुनासिव काम खयम सिमा व वेतन सहितक आबाधिक विदा सहित बहान्याड व फुर्सदक अधिकार ओन्याड हेकड ।

धारा २५

१. सल्ल मन्छेकना हुनक जहानक स्वास्थ्य व कल्याणक लागै खादेन्न ठ्याडह्री ,नैन्याड ठन्क ,या ओषक सुविधारौ व आवश्यक अनुसारक गामाक सेवारौ सहित स्तरयूक्त जिन्दगी खैन्याड अधिकार ओन्याड हेकड । संघैल बेरोजगारी विरामी माहोन्याड विधवा बद्दो या हुनक भैरौ अरु परिस्थितिहा समान व स्पेतक चययाड जिन्दगी गुजारेमहा समस्या ओआसेउ सुरक्षाक अधिकार ओन्याड हेकड

२. जेयू व आईचुछोराकना विषेश मुन्याड व सहायता दरन्याड अधिकार ओन्याड हेकड । बेहा खैन्याड या माओत जन्मेयाड सल्ल नाह्रिडकना बराबर गामाक संरक्षण प्रयोग खैन्याड अधिकार ओन्याड हेकड ।

धारा २६

१. सल्ल मन्छेकना शिक्षाक अधिकार ओन्याड हेकड । कम्तीहाकनी प्परम्भीक व आधारभुत शिक्षा नि. शुल्क ओन्याड हेकड । प्परम्भीक शिक्षा अनिवार्य ओन्याड हेकड प्रविधिक व उच्चशिक्षा योग्यताक आधारहा सभलाउकना बराबर रुपहा उपलब्ध ओन्याड हेकड ।

२. शिक्षा मानविय मन्छेरौक पुरा विकास व मनछेक अधिकार या मौलिक स्वतन्त्रताक सम्मानकना सुधारेन्याड है सान्याड हेकड शिक्षाई सल्ल राष्ट्र जाती व धार्मीक समुहबिच समभदारी सहिष्णुता र संगतक प्रवर्द्धन खैन्याड व सभलाउक साभा राष्ट्रसंघक शान्ती कायम खैन्याड कुरारौकना धिरी बहान्याड सहयोग खैन्याड हेकड ।

३. आफ्नो सन्तानकना बैन्याड शिक्षा रोजेन्याड धिरी अधिकार जेयू बाउ कना ओन्याड हेकड ।

धारा २७

१. सबल मन्छेकना आफ्नो गामाक साँस्कृतिक जीन्दगीहा स्वतन्त्र तरीकाई काम दर्न्याड कला उपयोग खैन्याड व वैज्ञानिक प्रगति या ईनक उपयोगक फाईदारौ चलाम दर्न्याड अधिकार ओन्याड हेकड ।
२. सबल मन्छेकना हुनी रचेयाड या बनायाड गुन्नीडल कनी वैज्ञानिक, साहित्यीक व कलात्मक चिजहैत दर्न्याड नैतिक व भौतिक उपलब्धिक संरक्षण खैन्याड हेकड ।

धारा २८

सबल मन्छेकना ईनक घोषणपत्रहा लेखेन्याड अधिकार व स्वतन्त्रतारौ पुराल रुपहा दरम ह्येईन्याड गामाक व अन्तराष्ट्रीय व्यवस्थाक अधिकार ओन्याड हेकड ।

धारा २९

१. सबल मन्छेकना आफ्नो गामाक दायित्व ओन्याड हेकड । होसा समाजहा नैतच्या मन्छेकना स्वतन्त्रता व पुरा मन्छेक विकासक सम्भावना ओन्याड हेकड ।
२. आफ्नो अधिकार व स्वतन्त्रताक प्रयोग खैतेउ सबल मन्छे अरुक अधिकार व स्वतन्त्रताक आदर खयम ब्रिकड व प्रजातान्त्रीक गामाक नैतिकता सार्वजानीक व्यवस्था व सर्वसाधारणक कल्याणक लागै चयन्याड उचित आवश्यकता रौ दर्तेउ कानुन हैत निर्धारित सीमा भिधउ हेम ब्रिन्याड हेकड ।
३. ईन अधिकार व स्वतन्त्रतारौ संगोल राष्ट्रसंघक सिद्धान्त व विपरीत ओन्याड खैत गुन्नीडल कनी हालतहा उपयोग खयम दरीन्याड हैमा ।

धारा ३०

गन्नीडल राष्ट्र वर्ग या मन्छेक ईन घोषणपत्रहा लेखेयाड अधिकार व स्वतन्त्रतारौकना कुठाराघाट खैन्याड उदेश्यई या होसा किसिमक काम खैन्याड खैत यीन घोषण पत्रहा लेखेन्याड खयाड अधिकार व स्वतन्त्रतारौकना ब्याख्य खयम रोहोईन्याड हैमा ।

१० डिसेम्बर १९४८ हा संयूक्त राष्ट्रसंघक महासभाहैत पारित ।

१. अनुपादक: जीवन राजी
बाँसगढी नगर पालीका ७ शंखरीया बर्दिया
रेडियो गुर्वाबा एफ.एम बाँसगढी बर्दिया नेपालकै राजी भाषामा पहिलो समाचार बाचक

२. कृष्ण प्रसाद राजी
बाँसगढी नगर पालिका ७ पीपलटारी बर्दिया
नेपालकै पहिलो राजी शिक्षक

